

Amics, coneguts i saludats: una explicació darwinista

Lisc aquest pensament de La Rochefoucauld: "El que els homes han anomenat amistat no és sinó una societat, una recíproca consideració d'interessos, i un intercanvi de bons oficis; no és, en fi, sinó un comerç en què l'amor propi es proposa sempre algun guany." Podria ser: cultivem l'amistat, les relacions, per interès, amb l'objectiu (potser formulat però real) d'obtenir-ne en contrapartida algun guany. La Rochefoucauld parla d'una "recíproca consideració d'interessos", una mena d'avui per a tu, demà per a mi, un cobrir-se les espatlles mútuament, amb una raó materialista de fons. La mirada desinhibida del moralista francès pot sobtar (tenia amics La Rochefoucauld?), però comptat i debatut és un pensament molt modern, que a hores d'ara els científics consideren.

Robin Dunbar, estudiós del comportament humà de la Universitat d'Oxford, ha quantificat el nombre d'amics que una persona pot tenir, i ha arribat a la conclusió que ronda la quantitat de 150 com a màxim (és el conegut *nombre de Dunbar*). A partir d'aquest moment, segons l'antropòleg, resulta impossible de mantenir les relacions, "cultivar l'amistat". En una entrevista publicada a *Mètode* (67), Dunbar explica que a partir d'aquest nombre "la connexió emotiva declina". 150 és el nombre d'habitants més freqüent en un poblat prehistòric del neolític, o en un clan tribal, i si creix acostuma a haver-hi

Martí Domínguez

una segregació. També ho és en una empresa amb els seus treballadors, o en l'inici de les sectes, o fins i tot al Facebook. Entre 50 i 150 és el nombre de persones amb qui acostumem a relacionar-nos habitualment, i segons Dunbar l'augment d'aquesta xarxa social es troba limitada per les característiques del nostre cervell, incapaç de processar més *amics* (on també caldria incloure el grup familiar): la nostra habilitat per a processar informació sobre més gent es troba limitada per la grandària de la part més frontal del nostre cervell.

Segons Dunbar, 150 no és un nombre baix, ans al contrari, som els primats amb més quantitat d'amics amb diferència. I explica: "Fa cinc o sis anys que hem començat a veure que, en espècies socials, la conducta antisocial pot tenir costos individuals a llarg termini majors que els beneficis immediats. Si ets dolent i abusador i no cooperes, els altres ja no voldran tractar amb tu i les femelles et rebutjaran i això serà fatal per als teus gens." Tenim amics per necessitat, perquè formem part d'un grup social que necessitem per a sobreviure. El díscol, el rebel,

l'insociable (el gorrer, l'abusador, el galifardeu) són detectats i expulsats.

Josep Pla va catalogar les relacions personals en tres grans categories: amics, coneguts i saludats. Ara sembla que del primer grup solem tenir-ne vora 150, i que rere aquest nombre hi ha una explicació evolutiva. Coneguts i saludats en tenim molts més, però –i d'això es tracta– no sabem si podem esperar-ne res. Alguna cosa que ens ajude a sobreviure, és clar. De tota manera, estic segur que a Josep Pla el nombre de Dunbar (150!) li hauria semblat massa optimista. I no vull pensar què en diria La Rochefoucauld.

"Estic segur que a Josep Pla el nombre de Dunbar li hauria semblat massa optimista"